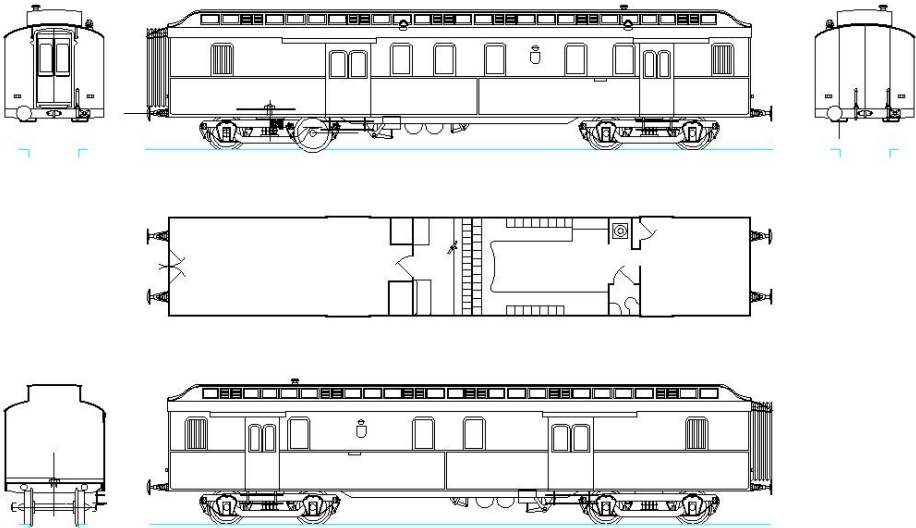

Byggevejledning

DSB Litra DJ

Figur 0: Tegning over Litra DJ (I).

Om DSB Post- og bagage vogn Litra DJ.

Vognen er bygget hos Scandia i Randers i alt i 20 eksemplarer med nr. 1496 - 1515 i perioden 1908 til 1920. De forskellige serier varierede fra hinanden både teknisk og udseendemæssigt. Omkring slutningen af 1930'erne fik et antal vogne ændret dørene i postrummet fra udvendige- til indvendige skydedøre. I 1941 blev vognene omnummererede til 5401 - 5420. Næsten samtidig hermed blev vakuumbremsen ændret til trykluftbremse. Fra 1940 og frem til 1956 blev vognene ombygget med tøndetag og alle døre indvendige skydedøre, type DJ (II).

Byggesættet er således DJ (I) i oprindelig udførelse og kan som sådan anvendes i epoke II og III a. Ved lidt ændring af et par vinduer samt montering af "Berliner-Trucks" kan vognen ændres til DSB litra DG 1411 - 1412, der blev anvendt i den udenlandske trafik.

Det skal bemærkes, at også et par DJ-vogne har i perioder været udstyret med "Berliner-trucks".

Generelle bemærkninger.

Den plast som ombygnings sættet er lavet af er polystyren plast PS, og kan limes med de gængse limtyper på markedet beregnet for plastikbyggesæt.

Den plast der oftest benyttes har en mat og en blank side. Ved fabrikationen behandles overflader forskelligt, og ud over et forskelligt udseende på overfladerne, er der oftest en usynlig film på overfladerne. Det er derfor vigtigt at overfladerne slibes før sættet samles. Specielt er det vigtigt på den blanke side, men gør det på begge. Derved fjernes en eventuel film og limningerne bliver herved bedre.

Endvidere er det lettere at male en slebet overflade. Brug vandslibepapir i en meget fin kvalitet. Og gør arbejdet mens delene endnu sidder i arket. Dette letter arbejdet væsentligt. Gælder ikke for rillede sider!

Kontroller ved modtagelsen at alle dele er på arket ved at se om der er "huller" i fræsearket – vinduer undtaget.

Sikkerhedsforanstaltninger

Følg limleverandøres eller forhandlerens sikkerhedsanvisninger som anført på emballagen.

Sørg for god ventilation når der arbejdes med lim og støv. Sørg for at børn ikke får fat i limen og får det i øjnene, munden eller på huden.

Hvis arbejdet foregår hvor der er små børn, skal du være opmærksom på at de små dele i sættet og det overflødig materiale kan være skadelige for børn hvis de kommer i øjnene, i munden eller i luftvejene!

Overflødigt materiale og eventuel tom emballage bortskaffes efter kommunes retningslinier for plastaffald og kemiske materialer.

Værktøj

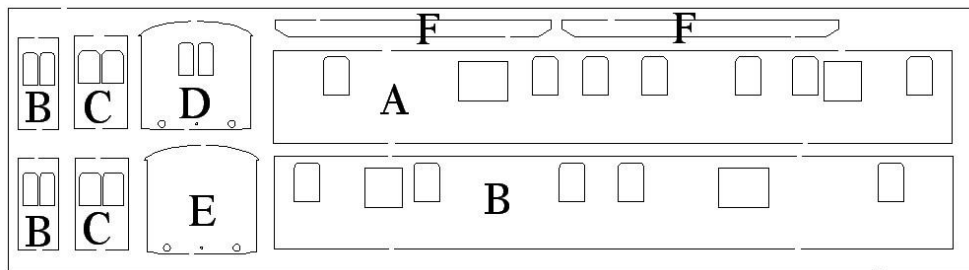
- Skarp hobbykniv eller skalpel
- Vandslibepapir (f.eks. korn 600) og sandpapir (f.eks. korn 280)
- Eventuel en lille nøglefil
- Lille vinkel (ikke strengt nødvendigt)
- Plastiklim (Plastruct plastic weld, Volmer S30, Modelmaste liquid cement, Faller Expert eller lign.)
- Plaststrips (Evergreen 8102 W-1 1x2 eller 8103 W-2 1x3 er nok de strips der passer bedst til de oprindelige bånd). Kan også bruges også til rammer om vinduer i døre.

Vognkassen

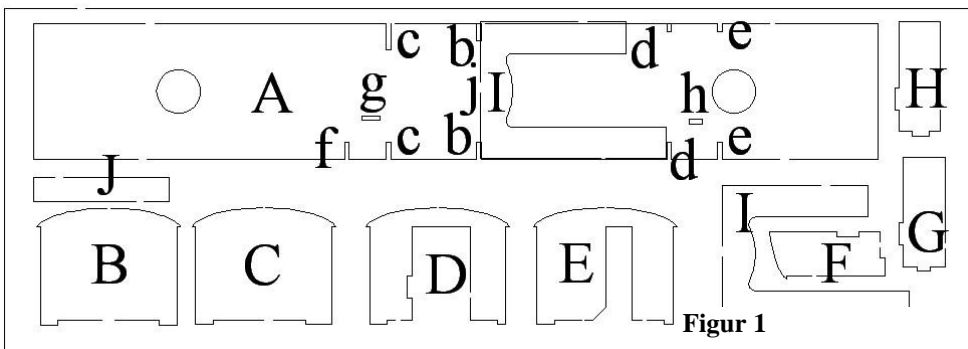
Forud for samlingen er det generelt en god ide at lade en skarp skalpel fase kanten af alle plaststykker på samme måde som man skræller nye kartofler. Med en skrabende bevægelse i stedet for en skærende bevægelse.

Figur 1: Vognsider og gavle af glat plast. PS: Bemærk at udskæringerne er asymmetriske!

Figur 2: Tagrytterudskæringer.

Figur 3: Indretning for vognen.

Figur 4: Bund, vanger og pufferplanker samt opstalt af samling.

Siderne

Ved samlingen følges principielt figur 0 med følgende at være opmærksom på: gavlene sidder indvendigt på siderne, og gavlstykket med hullerne for overgangsgelænder skal sidde i den side hvor sidedørene sidder længst væk fra gavlen. Pas på at vognkassen er i vinkel. Brug eventuelt bundpladen til at sikre dette.

Undervognen

Undervognens dele er vist på figur 4. Forstærkningsbåndet lines på sidernes inderside. Se figur 0 for at se placeringen. Knækket skal sidde i flugt med underkanten af siderne. Pas på at den sidder præcist mellem bogierne, for ikke at hindre dennes udsving. Afstanden fra kant af bundplade til underside skal være $2\frac{1}{2}$ mm. Afstandsstykkerne kan pålimes bundpladen og giver den korrekte afstand når disse er i flugt med underkanten af siderne.

Taget og tagrytter (købes særskilt)

Vogntaget er formet på forhånd, men skal tilpasses vognen i flere omgange. I gavlene skal taget rage ca. $\frac{1}{2}$ mm udenfor. Langs siderne skal det rage ca. $\frac{1}{2}$ mm udenfor. Tagryttertaget skæres til så den fremstår med en bredde på mindst 20 mm og de udræsedede tagryttersider limes op i tagprofilen. Afstanden mellem siderne er ca. 18 mm. Tilpasningen til profilet foretages af flere gange for at få en flot pasning. Efter at tagrytteren er tørret i limningerne, placeres på det vacuumformede undertag et stykke sandpapir, og på dette føres tagrytteren frem og tilbage for at sikre to ting. Først at få tagets bue til at passe med ryttervinduerne før limningen, dels for at få enden af ryttertaget til at runde med "undertaget". Efter limning skæres der ud i taget for at få "luft" op til tagrytteren og for at montere glas i vinduerne. Herefter tilpasses et stykke klart plast som skal være vinduer i rytteren. Plasten mætter på indvendig side med sandpapir. Pas på når tagstøtterne monteres, at dette glas kan komme på plads efter malingen. Eventuelt skal glasset isættes i flere sektioner. Så planlæg isætningen med støtternes placering, og at disse ikke rammer indretningen når denne er på plads.

Man kan fastgøre taget ved at pålime et rørstykke med plads til en skrue monteret nedefra. Ved fastlimningen kan der med fordel isættes ekstra plast på begge sider af røret for at fastgøre dette bedre. Et 4 mm rør med et 2 mm hul vil være passende. Længden afpasses.

Indretning

Indretningen samles i overensstemmelse med figur 3. Fil sliderne op med en tynd fil før samling, og lav en prøvesamling før limning. Elementer anført i gåseøjne, er elementer der ikke direkte er placeret i bundpladen. I er det store sorteringsbord, hvorunder et afstandsstykke fra kanten kan bruges som støtte i den "frithængende" side. Ca. 8 mm skulle være passende så også vinduerne kan komme på plads. Men kontroller venligst denne afstand når siderne er samlet. J er bordet der sidder mod den lukkede væg.

Vinduer (købes særskilt)

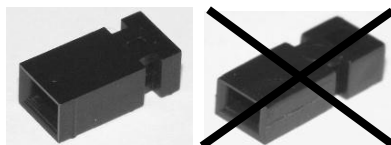
Vinduerne i siderne prøvetilpasses. Vinduer i tagrytteren skæres ud af et stykke gennemsigtig plastik og tilpasses. Glasset bør være mat, hvilket kan gøres ved at slibe den indvendige side med meget fint sandpapir. Øvrige vinduer isættes blot i hullerne.

Øvrigt

Øvrige ting der skal monteres, og som ikke er med i sættet er kurvpudder, kortkoblingsholder og kulisser, overgangsplader, harmonika eller overgangsgelænder, håndbøjler, strips, 2,5 m. bogie og hjul. Endvidere ætsede trin som f.eks. fra Gremo eller lignende. Strips til rammerne rundt om vinduerne og rundstrips påføres for at illudere kanterne af dørene. Se figur 0. Hobby Trades bogier er forudset til vognen.

Koblinger

Sættet er beregnet for montering af Symoba kortkoblinger. Symoba kortkoblings-kulisse – nr. 110 - til Märklins kortkoblinger er forudset hertil. Se forskellen på figuren til højre.

Bemaling

Vognen udvendigt. Vognen males i overensstemmelse med epokens farver. *D.v.s. vognkasse og den indvendige del af tagrytter DSB nr. 1 rød og tag DSB nr. 8 grå.* Taget kan eventuelt påsættes fint sandpapir for at ligne tagpap. Vognen kan fremstå som fabriksny eller som udsat for vejrligets påvirkninger med en afmattet farve. Endelig kan vognen patineres efter "ejerens" holdning til vedligeholdelse af sit materiel. I forskellige numre af Lokomotivet er der anvisninger på hvordan man kan male vogne.

Indvendig males vognens sider med *grå maling i rejsegodsrummet. Postrummet var okkergule (birketræsfiner med sort bejdsede lister). Gulvet i pakrummet var med trælister, og males med en mørk grå farve for at illudere slidt trægulv. Gulvet i postrummet var beklædt med linoleum.*

Litteraturhenvisning

1. Tegning udført af Claus Riber, Ribe.
2. De Danske Statsbaner, Driftsmateriel I, Damplokomotiver, motormateriel, person-, post- og rejsegodsvogne, Reprint, Banebøger 1988. ISBN 87 88632 20-2
3. Lokomotivet nr. 14, side 36-37 for historisk gennemgang.
4. Lokomotivet nr. 80 side 33 (billede af tagrytter DJ I).